

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-10-21

Vår referens

Frida Olgun
Utvecklingssekreterare
frida.olgun@malmö.se

Remiss avseende förslag till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om skyddat boende ASN-2024-18448

Sammanfattning

Arbetsmarknads- och socialnämnden har beretts möjlighet att yttra sig över *förslag till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om skyddat boende*.

Den 1 april trädde lagändringar i kraft rörande skyddat boende. De innebär att skyddat boende infördes som en boendeinsats enligt socialtjänstlagen (2002:453, SoL), att det krävs tillstånd av IVO för att bedriva skyddat boende samt att medföljande barn själva ska utredas och beviljas insatsen. I och med att skyddat boende nu regleras i socialtjänstlagen tar Socialstyrelsen fram föreskrifter och allmänna råd för insatsen.

Författningen riktar sig till kommuner samt privata och idéburna aktörer som driver, eller vill driva, skyddat boende, och syftet är att bidra till att insatsen håller en god kvalitet och erbjuder trygghet och säkerhet för de personer som vistas i boendet.

I Socialstyrelsens *förslag på föreskrifter och allmänna råd om skyddat boende* preciseras och kompletteras kraven kopplat till kvalitet och säkerhet i skyddade boenden som införts i socialtjänstlagen och socialtjänstförordningen (2001:937).

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till *förslaget till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om skyddat boende*, men har några synpunkter.

Förslag till beslut

1. Arbetsmarknads- och socialnämnden godkänner yttrandet avseende remiss *förslag till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om skyddat boende* enligt förvaltningens förslag.
2. Arbetsmarknads- och socialnämnden skickar yttrandet till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

- Remiss avseende förslag till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om skyddat boende
- Socialstyrelsens förslag till föreskrifter och allmänna råd om skyddat boende - Remiss avseende förslag till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om skyddat boende
- Socialstyrelsens föreskrifter om ändring i föreskrifterna och allmänna råden om våld i nära relationer - Remiss avseende förslag till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om skyddat boende
- Konsekvensutredning - Remiss avseende förslag till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om skyddat boende
- G-Tjänsteskrivelse Remiss angående Remiss avseende förslag till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om skyddat boende
- Förslag till yttrande - Remiss avseende förslag till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om skyddat boende

Beslutsplanering

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2024-10-24

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Arbetsmarknads- och socialnämnden har beretts möjlighet att yttra sig över *förslag till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om skyddat boende*.

Den 1 april trädde lagändringar i kraft rörande skyddat boende. De innebar att skyddat boende infördes som en boendeinsats enligt socialtjänstlagen (2002:453, SoL), att det krävs tillstånd av IVO för att bedriva skyddat boende samt att medföljande barn själva ska utredas och beviljas insatsen. I och med att skyddat boende nu regleras i socialtjänstlagen tar Socialstyrelsen fram föreskrifter och allmänna råd för insatsen.

I Socialstyrelsens *förslag på föreskrifter och allmänna råd* preciseras och kompletteras de krav kopplat till kvalitet och säkerhet i skyddade boenden som införts i socialtjänstlagen och socialtjänstförordningen (2001:937).

Författningen riktar sig till kommuner samt privata och idéburna aktörer som driver, eller vill driva, skyddat boende, och syftet är att bidra till att insatsen håller en god kvalitet och erbjuder trygghet och säkerhet för de personer som vistas i boendet.

Författningen syftar också till att minska de skillnader i kvaliteten mellan olika skyddade boenden som finns idag, samt att vara ett stöd för IVO vid tillsyn och tillståndsprovning.

Insatsen skyddat boende vänder sig till flera olika målgrupper utsatta för våld i nära relation samt personer som utsatts utanför nära relation. Socialstyrelsen understryker i sin konsekvensutredning att de därför har utformat förslaget på författning så att det i möjligaste mån ska ge utrymme för "...flexibilitet och behovsanpassade lösningar...".

Förslaget följer strukturen på Socialstyrelsens övriga föreskrifter och innehåller följande kapitel:

- 1 kap. Tillämpningsområde
- 2 kap. Ledningssystem
- 3 kap. Säkerhetsarbete
- 4 kap. Inskrivning i skyddat boende
- 5 kap. Genomförande av insatsen skyddat boende
- 6 kap. Personalens kompetens i skyddat boende
- 7 kap. Bemanning i skyddat boende
- 8 kap. Det skyddade boendets lokaler samt skyddsanordningar

Förvaltningens överväganden

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen instämmer i att *förslaget till föreskrifter och allmänna råd för skyddat boende* kan bidra till god kvalitet i skyddat boende och till trygghet och säkerhet för de som beviljas insatsen. Förslaget kan bidra till att minska skillnaderna i kvalitet och samtidigt ge utrymme för flexibilitet utifrån målgrupp.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen hade gärna sett att Socialstyrelsens arbete med att ta fram föreskrifter och allmänna råd hade legat mer i tidsmässig linje med ikraftträdandet av lagändringarna.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningens har några inspel till förslaget.

3 kap. Säkerhetsarbete

I förslaget beskrivs säkerhetsplanering för vuxna och barn inför/under inskrivning på skyddat boende på en övergripande nivå. Arbetsmarknads- och socialförvaltningen instämmer i behovet att beskriva det på den nivån. Samtidigt är en mycket stor risk kopplad till barns umgänge med den förälder som utsatt barnet och dess andra förälder för våld. På grund av denna risk finns sedan 1 april i år möjlighet för socialnämnden att besluta om begränsningar i ett umgänge med den andre vårdnadshavaren under en placering på skyddat boende.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen menar att det kan skrivas in i föreskrifterna och de allmänna råden att vid placering av en förälder med barn så är umgänge med den andre föräldern något som alltid ska läggas särskilt fokus på i en säkerhetsplanering.

Under rubriken "Säkerhetsplanering för barn" står att det ska göras av en särskild utsedd person på det skyddade boendet. I de allmänna råden framhålls att "I samband med säkerhetsplanering bör information ges till barn om digital säkerhet.", och nedanför i 6 § står det att: "Säkerhetsplaneringen ska anpassas till varje barns ålder, mognad och individuella förutsättningar."

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen anser inte att det är tydligt hur 6 § förhåller sig till arbetet med säkerhetsplanering för barn. Förvaltningen förordar ett förtydligande av hur barnens egna upplevelser av våldet tillvaratas samt deras rätt till information utöver om digital säkerhet.

5 kap. Genomförande av insatsen skyddat boende

I 1 § i förslaget står: ”I ett skyddat boende ska det kunna erbjudas stöd och skydd som är anpassat till de grupper som verksamheten är avsedd för.” Efter 1§ listas allmänna råd om vad ett skyddat boende bör kunna erbjuda och där lyfts stöd att ”...bearbeta upplevelser av hot, våld eller andra övergrepp...”, för både vuxna placerade och barn.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen förstår behovet att inte reglera för mycket utifrån skillnader i målgrupper. Samtidigt är möjlighet att bearbeta det man har utsatts för något grundläggande som borde erbjudas stöd till alla målgrupper på skyddat boende att få göra. Förvaltningen menar att det bör lyftas in i 1 §.

I de allmänna råden rörande vuxna placerade under 1 § lyfts ”stödsamtal” som en punkt. Begreppet är öppet för tolkningar, samtidigt som det möjliggör flexibilitet utifrån målgrupp riskerar det att bli alltför brett. Förvaltningen anser att begreppet skulle tjäna på någon form av specificering med tanke på behovet att höja kvalitén på insatsen skyddat boende.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen menar att en specificering av begreppet också skulle tydliggöra vilken skillnad som Socialstyrelsen avser mellan ”stödsamtal” och stöd att ”...bearbeta upplevelser av hot, våld eller andra övergrepp...”.

I kapitel 5 finns rubriken ”Samverkan enligt 3 kap. 5 § socialtjänstlagen” med allmänna råd att skyddade boenden särskilt bör beakta behov av samverkan för att barn ska få sina behov tillgodosedda, exempelvis ”...sina behov av hälso- och sjukvård och tandvård...”.

Förvaltningen menar att det är viktigt att samverkan med hälso- och sjukvården lyfts rörande både barn och vuxna, speciellt eftersom skyddade boenden har signalerat att de upplever reella svårigheter att bistå placerade barn och vuxna med de eventuella hälso- och sjukvårdskontakter de kan behöva, inom alla områden.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen vill kopplat till ovan om att få möjlighet att ”...bearbeta upplevelser av hot, våld och andra övergrepp...”, lyfta att det ibland kan handla om behov att få kontakt med psykiatri, exempelvis vid posttraumatiskt stressyndrom. Även andra behov av kontakt med psykiatri kan finnas, både för barn och för vuxna.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen ser behov av ett tydliggörande gentemot hälso- och sjukvården, inte minst primärvården, att vuxna och barn placerade på skyddade boenden har rätt att ta del av insatser från dem, på ett snabbt och enkelt sätt och med behovet av säkerhet i beaktande.

6 kap. Personalens kompetens i skyddat boende

I de allmänna råden rörande föreståndarens kompetens på skyddat boende står att: ”Föreståndaren bör ha kunskap om hot, våld och andra övergrepp och de konsekvenser som det kan få. Föreståndaren bör dessutom ha förmåga att omsätta kunskapen i det praktiska arbetet.

Föreståndaren bör ha kunskap om de grupper som verksamheten är avsedd för och om det regelverk som gäller för verksamheten.”

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen förstår att de allmänna råden ska förtydliga hur föreskriften bör förstås och tolkas. Förvaltningen anser ändå, med tanke på behovet att höja kvalitén på insatsen skyddat boende, att det som står ovan borde vara ett krav.

Det är formulerat på ett liknande sätt under rubriken ”Övrig personal”, och förvaltningen har samma tanke i det avseendet som ovan rörande föreståndaren.

Under rubriken ”Introduktion, handledning och kompetensutveckling” menar arbetsmarknads- och socialförvaltningen att begreppet ”handledning” skulle kunna tjäna på att specificeras, utifrån behovet att höja kvalitén på skyddat boende.

8 kap. Det skyddade boendets lokaler samt skyddsanordningar

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen menar att badrum och tvättstuga ska ingå i den uppräknning av rum som bör finnas på insatsen skyddat boende.

Ansvariga

Jonas Magnusson Enhetschef

Truls Hallin Avdelningschef

Britt-Marie Pettersson Förvaltningschef